

REKLAMA

Fundusze Europejskie
Infrastruktura i Środowisko

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz
Rozwoju Regionalnego

Zachodniopomorska Książnica Cyfrowa

Z tradycją w przyszłość

Książnica Pomorska im. Stanisława Staszica w Szczecinie – największa biblioteka na Pomorzu Zachodnim – wkracza w nowy etap swojej historii. Dzięki realizacji projektu pn. „Wyposażenie w nowoczesny sprzęt Zachodniopomorskiej Książnicy Cyfrowej w Szczecinie” dofinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach VIII osi priorytetowej „Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury” Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 oraz z budżetu województwa zachodniopomorskiego ta prężnie działająca instytucja kultury stanie się biblioteką o zasięgu nie tylko wojewódzkim, ale również ponadregionalnym.

Postęp technologiczny, rozwój internetu i mediów cyfrowych to nowe możliwości i zarazem nowe wyzwania, którym także działając w sferze kultury trzeba bezwzględnie sprostać. To właśnie chęć uczynienia zadość wymaganiom szybko zmieniającej się rzeczywistości i oczekiwaniam czytelników oraz konieczność dostosowania oferowanych usług do wymogów nowoczesności legły u podstaw całego przedsięwzięcia. Niezbędny okazało się dostosowanie bazy technicznej Książnicy Pomorskiej do wymagań rynku, zwiększenie ochrony regionalnych zbiorów dziedzictwa kulturowego – w szczególności zabytkowych – poprzez stworzenie ich wersji cyfrowych, przygotowanie się na wprowadzenie przez Bibliotekę Narodową elektronicznego egzemplarza obowiązkowego, a także konieczność dostosowania usług Książnicy Pomorskiej do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Problemy spadku czytelnictwa jest problemem poważnym i dostrzegalnym również na obszarze województwa zachodniopomorskiego, co obrazuje zauważalnie mniejsza niż w latach poprzednich liczba czytelników. Na rynku wydawniczym tradycyjna, papierowa książka musi od jakiegoś czasu konkurować z literaturą w wersji elektronicznej, dostarczaną za pomocą nowoczesnych technologii teleinformatycznych. Więści o śmierci słowa drukowanego, papierowych książek i czasopism są z pewnością przedwczesne, ale nie ma jednak najmniejszych wątpliwości, że sytuacja na rynku wydawniczym, tak na świecie, jak i w Polsce, ulega wyraźnym zmianom w porównaniu z latami ubiegłymi. Polski rynek e-booków, czyli książek dostępnych w wersji elektronicznej, rozwija się szybko i dynamicznie, powstają nowe urządzenia umożliwiające taki właśnie kontakt ze słowem pisany, ukazuje się coraz więcej tytułów dostępnych w formie cyfrowej. W miejsce zużytego, wyeksploatowanego i niedostosowanego do szybkiego postępu w dziedzinie technologii sprzętu informatycznego i komputerowego Książnica Pomorska zakupiła więc nową, umożliwiającą stworzenie nowoczesnej infrastruktury ułatwiającej czytelnikom korzystanie z publikacji w wersji elektronicznej – to wielki krok naprzód, który ma szansę wpłynąć na wzrost czytelnictwa, a osobom, które chętnie używałyby e-książek, a których jednocześnie nie stać na zakup czytelników i publikacji w wersji elektronicznej, da profesjonalne narzędzia niezbędne do korzystania z cyfrowych zasobów biblioteki.

Wyposażenie w nowoczesny sprzęt komputerowy i informatyczny i sprzęt komputerowy. Złożyły się nań skanery, komputery do obróbki plików i obsługi skanerów, konwerter do zapisu obrazu na mikrofilmie, wywołarka do mikrofilmów, biblioteka taśmowa, macierz dyskowa, wysokowydajny i odporny na uszkodzenia system serwerowy, switch, komputery stacjonarne zintegrowane z monitorem oraz laptopy – wszystko z myślą o stworzeniu infrastruktury umożliwiającej ochronę cennych zbiorów bibliotecznych, udostępnianie ich w jak najszerszym zakresie oraz stworzenie użytkownikom możliwie najbardziej idealnych warunków do pracy, nauki i rozrywki. Dzięki temu ludzie, którzy cenią Książnicę Pomorską za umożliwienie korzystania z różnorodnych zasobów bibliotecznych oraz w różnorodnych bibliotekach oraz w wyjątkowo i przyjazną atmosferę sprzyjającą rozwijaniu wiedzy i zainteresowań, otrzymają jeszcze lepsze i dogodniejsze po temu warunki. Ponadto z wielu zbiorów będą mogli korzystać także wówczas, gdy nie będą mieli możliwości przyjscia do biblioteki – wystarczy odpowiednie urządzenie z dostępem do internetu.

Książnica Pomorska jest wielką instytucją kultury o wspaniałych tradycjach, która pozwala zachować ciągłość historyczną dziedzictwa kulturowego w regionie – dysponuje niezwykle bogatym, także historycznym, księgozbiorem, na który składają się książki, czasopisma i zbiory specjalne. Zbiory te

ulegają naturalnej degradacji w wyniku użytkowania oraz ze względu na warunki przechowywania. Bywa że zabiegi konserwacyjne i zabezpieczające nie wystarczają do tego, by zasoby Książnicy można było udostępnić bez obaw o ich dalszy stan. Stworzenie cyfrowych wersji zgromadzonych w Książnicy Pomorskiej cennych zbiorów pozwoli zachować je na lata w stanie niezmiennym i udostępnić szerokiemu gronu odbiorców. Właśnie temu służyć będzie wyposażenie w nowoczesny sprzęt komputerowy i informatyczny i sprzęt komputerowy Zachodniopomorskiej Książnicy Cyfrowa. Do tej pory część zbiorów publikowana była w Zachodniopomorskiej Bibliotece Cyfrowej Pomerania (ZBC), zawierającej pełne teksty dokumentów historycznych, materiałów naukowych i dydaktycznych znajdujących się w posiadaniu bibliotek publicznych i akademickich Szczecina, Koszalina oraz innych bibliotek i instytucji województwa zachodniopomorskiego tworzących Zachodniopomorski System Informacji Naukowej i Regionalnej. W ZBC nie zamieszczano jednak dokumentów, których nie dało się zdigitalizować z uwagi na niską jakość sprzętu do procesu digitalizacji oraz brak narzędzi do przechowywania i zarządzania dokumentami elektronicznymi. Teraz, przy pomocy nowoczesnych urządzeń, zapewniających komfortowe dla użytkownika, szybkie, i – co najważniejsze – profesjonalne i bezpiecznie dla unikatowych zbiorów digitalizowanie, jest to już możliwe. Wykonanie digitalizacji materiałów bibliotecznych pozwoli na zachowanie ciągłości historycznej i kulturowej regionu, dla naukowców i historyków jest to z kolei szansa na prowadzenie rzetelnych badań naukowych, a dla innych osób interesujących się historią możliwość zapoznania się w jednym miejscu z całością materiału, do którego dotąd nie mieli dostępu – wszak część zbiorów nigdy nie opuszcza murów biblioteki ze względu na zły stan zachowania, a przede wszystkim z uwagi na wyjątkowo, nie do przecenienia charakter i wartość. Obecnie każdy, niezależnie od tego gdzie się znajduje, będzie mógł skorzystać z wer-

sji cyfrowej zbiorów i na tym też m.in. polega ponadregionalność projektu: nieważne, gdzie mieszkamy, w jakim mieście uczymy się czy pracujemy – Zachodniopomorska Książnica Cyfrowa sprawi, że książki, czasopisma i wiele innych zbiorów są teraz naprawdę na wyciągnięcie ręki.

Projekt „Wyposażenie w nowoczesny sprzęt Zachodniopomorskiej Książnicy Cyfrowej w Szczecinie” to również dostosowanie usług oferowanych przez Książnicę Pomorską do potrzeb osób niepełnosprawnych. Strona internetowa Książnicy spełniać będzie teraz wszystkie wymagania i wychodzić naprzeciw potrzebom osób słabo widzących, niedowidzących czy daltonistów. Dodatkowo udostępnianie jak największej liczby zasobów Książnicy Pomorskiej przez przeglądarkę internetową pozwala na korzystanie z nich osobom niepełnosprawnym ruchowo, dla których odwiedzenie biblioteki to obrzydliwe wyzwanie lub wręcz niemożliwość. Tym samym Książnica znacznie poprawia dostępność swoich zbiorów i spełnia społeczne oczekiwania, przyczyniając się do wyrównywania szans.

Nowy sprzęt zakupiony w ramach projektu to również zmierzenie się z przyszłością w jeszcze jednym aspekcie, a mianowicie przygotowanie się do przyszłości przez Bibliotekę Narodową egzemplarza obowiązkowego, który w perspektywie ma być przekazywany jedynie w wersji elektronicznej za pomocą specjalnego oprogramowania dostarczanego przez Bibliotekę Narodową. Bez zakupionych właśnie komputerów i serwerów sprostanie tym wymogom nie byłoby możliwe.

Książnica Pomorska im. Stanisława Staszica to instytucja o szczególnym znaczeniu w regionie, dlatego też – zdając sobie sprawę z ciężących na niej oczekiwań – stawia sobie za cel zaangażowanie regionalnej społeczności do współtworzenia swoich zasobów cyfrowych. Meandry i zawirowania historii spowodowały, że Pomorze Zachodnie – mimo upływu lat – wciąż jest regionem budującym własną tożsamość

o działającym na rzecz zacieśniania lokalnych więzów. Projekt, poprzez takie działania, jak poświęcone różnym dziedzinom prelekcje multimedialne skierowane do osób z ograniczonym dostępem do kultury, stwarza warunki do konsolidowania się wspólnoty, do zaznajamiania się z historią regionu, pogłębiania wiedzy o nim. Z kolei zajęcia organizowane w ramach e-cyfryzacji pomogą dzieciom z rodzin uboższych czy dystynkcyjnych w korzystaniu z dóbr kultury, do których wcześniej dostęp mieli tylko ich lepiej sytuowani rówieśnicy.

Główny cel Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko to wsparcie gospodarki efektywnie wykorzystującej z zasobów i przyjaznej środowisku oraz sprzyjającej spójności terytorialnej i społecznej. Projekt „Wyposażenie w nowoczesny sprzęt Zachodniopomorskiej Książnicy Cyfrowej w Szczecinie” znakomicie z owym celem współgra, wspierając zasoby kulturalne, co w dłuższej perspektywie przełoży się na rozwój społeczno-gospodarczy, zwiększy liczbę osób, które korzystają z zasobów dziedzictwa kulturowego bibliotek w województwie zachodniopomorskim i dostępność samych zbiorów, przyczyni się do zahamowania procesu spadku czytelnictwa.

Książnica Pomorska zmienia się, choć charakter i profil samej biblioteki nie ulegają modyfikacji. Pozostaje więc wierną tradycji i temu, co pozostawia po sobie wcześniejsze pokolenia, skarbnicą literatury i wiedzy, ważną samorządową instytucją, regionalnym centrum nauki i kultury, miejscem spotkań autorskich, konferencji naukowych i – co nie mniej istotne – azylem dla czytelników, a zarazem – nadążając za pędącym naprzód światem i nowymi zwyczajami czytelnictwa – na naszych oczach przekształca się i oddaje do dyspozycji nowoczesną Zachodniopomorską Książnicę Cyfrową, dysponującą najwyższą klasą narzędziami pozwalającymi na zachowanie zbiorów i udostępnianie ich w atrakcyjnej formie, dzięki czemu korzystanie z nich stanie się powszechniejsze, intuicyjne i łatwiejsze.

Zwolenicy tradycyjnego kontaktu ze zbiorami bibliotecznymi nie mają się więc czego obawiać, ponieważ Książnica Pomorska pozostanie sobą i zachowa w sobie to, co w niej najważniejsze, zaś miłośnicy

nowych technologii otrzymują instrumenty pozwalające w warunkach komfortowych i dostosowanych do wymogów współczesności cieszyć się wszystkim tym, co największa biblioteka na Pomorzu Zachodnim ma do zaoferowania.

Książnica Pomorska nie stoi w miejscu, lecz wyczuwa potrzeby i oczekiwania, co pozwala patrzeć w przyszłość ze spokojem i nadzieją, zarówno osobom na co dzień na rzecz tej instytucji pracującym, jak i reszcom jej obecnych i przyszłych użytkowników.

Projekt „Wyposażenie w nowoczesny sprzęt Zachodniopomorskiej Książnicy Cyfrowej w Szczecinie” to nowe, wyjątkowe możliwości zarówno dla dotychczasowych, stałych bywalców biblioteki, jak i olbrzymia szansa na zainteresowanie zbiorami, kulturą, historią i dziejami regionu tych osób, które dotąd gościły w bibliotecznym gmachu sporadycznie bądź wcale.

Dyrekcja Książnicy Pomorskiej oraz jej pracownicy serdecznie zachęcają do zapoznania się z najnowszą, dzięki projektowi stale rozwijaną, ofertą świadczonych przez nią usług i do czerpania z nich w jak największym zakresie.

Założenia projektu, wielkie możliwości i szanse, które stwarza uruchomienie Zachodniopomorskiej Książnicy Cyfrowej zostaną zaprezentowane podczas ogólnopolskiej konferencji „Zbiory specjalne w bibliotekach polskich a problematyka cyfryzacji”, która odbędzie się w Książnicy Pomorskiej w dniach 24-25 maja 2018 r.

Projekt pn. „Wyposażenie w nowoczesny sprzęt Zachodniopomorskiej Książnicy Cyfrowej w Szczecinie” został dofinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach działania 8.1, osi priorytetowej VIII „Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury” Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 w wysokości 2 741 005,32 zł oraz ze środków finansowych budżetu Województwa Zachodniopomorskiego w kwocie 1 261 256,00 zł. Całkowita wartość projektu to ponad 4 mln zł.

Konrad Lisowski